

Mázlista lettem én is

Amikor középiskolás voltam, a családi házunk mellett székelt a Bethesda Szeretetszolgálat Topolyán. Ez a hely az értelmi és testi sérültek napközije volt, és most is az, csak már más címre költözött. Amikor hazaértem az iskolából, megettem anyu húslevesét, és máris trappoltam át a szomszédba találkozni a bethesdásokkal. Játszottam velük, a nevelőkkel együtt készítettem a pástétomos kenyereket uzsonnára, altatót énekeltem, beszélgettem velük. Nagyon gyorsan kialakult a ragaszkodás és a bizalom köztünk, sokkal gyorsabban, mint az „átlag emberekkel”. Olyan önzetlenül tudtak megölelni, és olyan őszintén tudtak a szemembe nézni, ahogy kevesen. Kötődtem hozzájuk, hiányoztak, ha a tanulás miatt pár napig nem találkoztunk. Már akkoriban is érdekelt a filmkészítés, ezért kitaláltam,

hogy forgatok róluk egy rövidfilmet.

Felbátorítottam a barátnőimet is, és elkészítettük a *Szeretném, ha lenne egy lovam* c. videót. Amikor már befejeztük a forgatásokat, akkor is vissza-visszajártam, és – mint kiderült – ők is igényelték a jelenléteimet. Ha valamiért nem értem oda időben, felhívtak, jól vagyok-e, és kérdezték, hány percet kell még várniuk. Annyi mosolyt és szeretetet kaptam tőlük, hogy ahhoz fogható vasárnap éreztem azóta először, amikor megismerkedtem a magyarkanizsai Mázlisták színi csoporttal, amelyik értelmi és testi fogyatékos színházbarátokat gyűjt körébe. Végre újraélhettem azt, amit tizenévesen éreztem utoljára, amikor a bethesdásokkal dolgoztam és foglalkoztam. A reflektorok és a nézők jelenlétének hatására a mázlisták ugyanolyan zavarba jöttek, mint amikor én bekapcsoltam a REC-gombot Topolyán. Megható volt az örömmük a színpadon, hogy végre mindenki rájuk figyel, és megmutatják azt, amire hónapokon át készültek.

Soha nem láttam még egy színházi előadást sem értelmi fogyatékosokkal, abszolút új színházi élményt adott, új színházi nyelvet ismerkedtem meg, amely össze nem hasonlítható az eddigiekkel. Le a kalappal **Huszár Tímea, Kiss Anikó, Mácsai Mónika és Oláh Tamás** kitartó munkája előtt, a művészetterápiájuk-

nak és drámapedagógiájuknak köszönhetően a szereplők olyan kétségeknak, frusztrációknak, örömeknek és félelmeknek mertek hangot adni a színpadon, hogy zavarba hoztak vele és meghatottak. Ahogy láttam, nem csak engem, a mellettem ülők is keresték a zsebkezdőjüket a táskájukban. Meggyőződésem, hogy a *Mázlista vagyok!* c. előadás átjárót képez az átlag populáció és a fogyatékos ember között. Közelebb hozza hozzánk azokat, akik egy kicsit másfajta, és végre hangot ad azoknak az embereknek is, akik a hétköznapokban a színpad mögött énekelnek.

Még jóval az előadás előtt beültem a színházba, hogy beszélgethessek a szereplőkkel, hogy egy kicsit megismerjem a személyiségüket még mielőtt elkezdődik a produkció. Odajött hozzám az egyik, Slavica. Láttam, nagyon izgul. Megkérdeztem, van-e lámpaláza. Azt válaszolta, nem, csak izgul, hogy vannak-e itt jó pasik, mert jó lenne, ha megismerkedne valakivel, most már ő is nagylány. Akkor elmosolyogtam magam, és megnyugodtam. Rájöttem, hogy ugyanazok a dolgok foglalkoztatják őket, mint minket, „átlagosokat”, csak ők ki is merik mondani az érzelmeiket és a szorongásaikat, mi pedig elfojtjuk. Talán nekünk is színészkednünk kellene, hogy kijöjjenek belőlünk ezek a frusztrációk. Innentől kezdve nevezhetnénk magunkat továbbra is átlagosnak, őket pedig fogyatékosok helyett különlegeseknek.

Gazsó Orsolya

Beszélgetés a Mázlisták „tyúkanyójával” a színjátszó csibéiről

Mácsai Mónika azok közé a lelkes emberek közé tartozik, akik időt, energiát nem sajnálva foglalkoznak azzal, amit szeret, s amit fontosnak tartanak. S ő fontosnak tartja kis társulatát, a Mázlistákat. Hosszú évek óta próbálkoznak színjátszással, az elejében még csak

kapcsolatteremtő játékokat, bizalomgyakorlatokat játszottak, aztán felbátorodva a pozitív visszajelzéseken, bemutatkoztak a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozóján, ahova azóta minden évben ellátogatnak. **Mácsai Mónikával**, a társulat egyik vezetőjével, azaz, ahogyan ő nevezi magát: „a tyúkanyóval” beszélgettem.

– Beszéljünk a társulatról, hogyan jött az ötlet, hogy színházi keretek közt is megmutathassák magukat a fiatalok?

– Érdekes kérdés. **Oláh Tamással**, **Kiss Anikóval** és a vezető tanárok, gyógypedagógusok kis csapatával egyre gyakrabban beszélgetünk arról, hogy honnan is indult ez az egész, s arról, hogy ebből jó lenne egy rendszert összefoglalni. Valamikor tizenkét évvel ezelőtt indult, akkor kerültem kapcsolatba a drámapedagógiával, s nagy szerelem lobbant bennem ez a fajta fejlesztés, tanítás irányába, s mint az *Együtt Veled – Értük Értelmi És Testi Fogytékosok Érdekeit Védő És Segítő Egyesület* egyik segítőtje, azt gondoltam, hogy ez kapcsolatteremtés, bizalomgyakorlat, kis koncentrációfejlesztés biztos, hogy a mi fiataljainknak is jót tenne. Akkor kezdtünk játszani

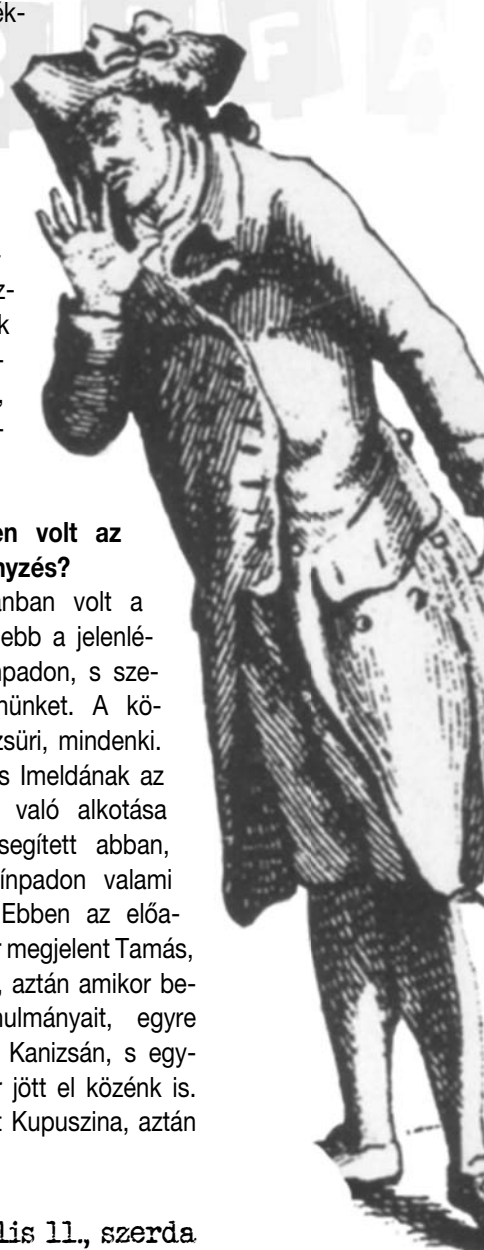
ezzel. Aztán ebből lett egy május elsejei fellépés, ahol tulajdonképpen nem sok minden történt, de annyi igen, hogy felléptünk a színpadra.

– Nekik ez milyen érzés volt? Beszélgettek erről?

– Ez mindenkinek egy nagyon különleges érzés és élmény volt. A szülőknek látni a gyerekeiket fönt a színpadon, nekik pedig fellépni a deszkákra, ami népkertben egy nyitott terepen volt, úgyhogy ez az abszolút pozitív élmény bátorított utána minket arra, hogy próbálkozzunk valami mással is. Először versfeldolgozásokkal. Volt amikor tizen-huszan voltunk a színpadon, olyan is, hogy csak négyen-öten, attól függően, hogy mennyire voltak nyitottak erre. Tulajdonképpen úgy emlékszem, hogy csak egyetlenegy év volt ez idő alatt, amikor nem történt semmi. Aztán négy-öt éve, amikor Szajánban volt a Szemle, egyszer csak jött az ötlet, hogy mi lenne, ha mi is bekopogtatnánk a találkozó ajtaján. Felkerestem és megkérdeztem a szervezőket, mit gondolnak az ötletünkről, ők pedig buzdítottak minket, hogy jöjjünk bátran, így hát jöttünk.

– Milyen volt az első versenyzés?

– Szajánban volt a legtömegesebb a jelenlétünk a színpadon, s szettek bennünket. A közönség, a zsűri, mindenki. Akkor Vörös Imeldának az anyagokkal való alkotása volt, ami segített abban, hogy a színpadon valami létrejöjjön. Ebben az előadásban már megjelent Tamás, mint segítő, aztán amikor befejezte tanulmányait, egyre többet volt Kanizsán, s egyre többször jött el közénk is. Következett Kupuszina, aztán

Magyarcsernye, ahova már a Tamással közösen rendezett előadást vittük, most pedig csatlakozott hozzánk Kiss Anikó is. Ez a szép út, ami ide vezetett, talán valamilyen pozitív gondviselésnek, vagy magam se tudom minek köszönhető, de nagyon örülök, hogy így alakult. Az, hogy a mi fiataljaink korosztályuk szakembereivel dolgozhatnak együtt, fiatal a fiatalal, az legalább annyira fontos, mint az, hogy szakemberek kezei segítik őket.

– Nekik, mint színészeknek a privát életben milyen pozitív hozadéka van annak, hogy a maguk módján színházzal (mozgással, kisebb-nagyobb szövegek tanulásával, koncentrációs gyakorlatokkal) foglalkoznak?

– Ez is egy izgalmas kérdés, mert mindig igényeltem egy picit a szakmai segítséget, mint gyógy-pedagógus, amit meg is kaptam, olya módon, hogy ebben az évben és az előzőben (amióta Mázlisták-ként működünk), úgy dolgoztunk, hogy a próbákra minden alkalommal jött velünk egy gyógy-pedagógus is. Ő is a csapat része volt. S ez a fajta együttgondolkodás, hogy színházi szakember, gyógy-pedagógus és én, az öreg tyúkanyó együtt dolgozunk velük, egy különleges minőséget hoz létre. Egyik gyógy-pedagógusunk tavaly elkészített egy felmérést, melyben sok mindenkit megszólaltatott, és sok szempontból körbejárta a témát. A védencek és a szülők is jelen voltak, és válaszoltak a kérdésekre, amiből egyértelműen kiderült, hogy a személyiségfejlődésükre nagyon sok okból pozitívan hat a színházi munka. A kiállításukra, a memóriára, a szóbeli megnyilvánulásokra is.

– Egyébként ők néznek színházi előadásokat? Járnak színházba?

– Igen. Nem mondom azt, hogy olyan gyakran, amilyen gyakran lehetne, de például amikor Tamás elkezdett velük intenzívebben dolgozni, megnézték a Gondolat-Jel Társulat *Rómeó és Júlia* című előadását, ami nagyon nagy élmény volt számukra, s minden évben megszervezik a fogyatékosok világnapját, ahol ilyen-olyan minőségben, de megnéznék különféle színpadi produkciókat.

– A próbafolyamat alatt egyébként ők is ötleteltek?

– De még mennyire. Főleg annak kapcsán, ami érdekli őket. A mostani előadásban is a szövegek nagy része a saját szövegük. Van, aki az ősemberéről, dinoszauruszokról mesél, van, aki repülőgépmakettekről vagy bombákról. S ezek nem megírt szövegek. A táncos jelenetekben is vannak olyan részletek, amiket ők egyedül „koreografáltak” saját maguknak. Ezekről a dolgoktól vagyunk mások ma, mint amilyenek tegnap voltunk. De nagyon sok dolgunk van a továbbiakban is, hisz ez a sok megértő visszajelzés, az ő találkozásuk színpaddal, közönséggel, a sztárság megélése, ezek azért merőben új dolgok az életükben, s oda kell figyelniük az élmények befogadására és feldolgozására is. Ki kell feszítenünk a védőhálót számukra. A társadalom sajnos még mindig nem talál fogást a fogyatékosok témáján, ritkán találkoznak velük, s ez a társulat azt hiszem, egy kicsit közelebb tudja hozni őket mindenkinek. Talán valamit jobban megértene, és elfogadna majd az emberek ebből a világból, s több tekintetben is érzékenyebbé válnak az előadásainkat nézve. Remélem így lesz. A visszajelzésekből erre merek következtetni.

– Azt hiszem ebben én is biztos vagyok. S végül azért említsük meg a szereplőket, azaz a *Mázlista* vagyok című előadás színészeit, Mácsai Mónika csibéit is, ők pedig **Beszédes Andrea, Dongó Tímea, Engi Livia, Fehér Slavica, László Károly, Milutinovity Helga, Pósa Ildikó, Szalma Zsombor, Váradi László és Vásár Róbert**. Aki teheti, keresse őket, és nézze meg az előadásukat. Nyitottabb szívvel és fejjel fog kijönni a színházból, ezt garantálom.

Szerda Zsófia

Kísérletezni akart velünk, mi meg belementünk...

A Gondolat-Jel Társulat 2016 végén kezdte el azt a folyamatot, melynek végeredményét a Találkozó is láthattuk. A másfél éves munkafolyamatban Muhi László és Kanyó Fruzsina is részt vett. Laci és Fruzi is már óvodás koruk óta a színház, a színpad szerelmesei, s mindketten középiskolás koruk óta amatőr színjátszók. Laci így fogalmazott a kezdetekről: „*ha már nézni nem tudtam eleget, akkor úgy döntöttem, csinálom*”.

Hogyan szoktatok felkészülni egy-egy előadásra?

Fruzi: Attól is függ, milyen előadást készítünk, meddig kell elmenni. A Gondolat-Jel Társulattal műhelymunkaszerűen dolgozunk. Ez még csak a második előadás, amit a Társulattal készítettem, de nagyon izgalmas volt mindkét próbafolyamat. Az első a *Rómeó és Júlia* volt, ott vissza kellett emlékezniem, milyen voltam tiniként, 13 évesen. Előszedtem a naplóm, és elkezdtem olvasgatni, hogy milyen problémáim voltak abban az időben, ami akkor teljesen komoly volt. Szinte világvége hangulat volt, ha nem tetszettem egy fiúnak. Mindenki nagyon gyorsan beleszerettem, ami jellemző volt Júlia karakterére is, hiszen egyből beleszeretett az első fiúba, aki megcsókolta. Az *Entrópia* című előadásunkban sokkal mélyebbre kellett menni. Igazából, mielőtt színpadra lépek, megpróbálok felidézni mindig

azt, hogy hogyan is indult a próbafolyamat, szerintem mindig az első benyomásokon, érzelmeken van a hangsúly. Mivel először a legőszintébb az ember. Utána már kicsit hamiskás.

Laci: Mindig minden cselekedetnek megvan a maga oka. Az életben is és a színpadon is. Soha semmi sem fekete vagy fehér. Az, hogy valaki miért hoz olyan döntéseket amilyeneket, mindig megvan az oka. Egy-egy szerepnél, az eljátszott karakter ezen motivációit próbálok minden alkalommal megtalálni és megérteni. Ha beleíródott a drámába, akkor felfedezni a sorok között, ha nem, akkor a saját empatikus képességgemmel, beleképzelve magam a szerepbe, igyekszem kitalálni. Ha ez megvan, a többi már megy magától. Ha tudod azt, hogy mit érez a karakter és mi vezette oda, hogy ezt érezze, azaz mi az életének a háttere, a többi már megy magától.

És mennyire gyorsan tudtok kilépni belőle miután lejátszotátok?

Laci: Vannak olyanok, akik akkor tudják igazán megformálni a szerepet, amikor megukra öltik a karakter ruháját és egyéb külsőségeit. Amikor levetik azt,

visszatérnek a saját életükbe. Ez egy nagyon jó és űm. biztonságos módszer arra, hogy a szereped által eljátszott élet feszültségei ne tegyék tönkre a valódit, és ne vidd ezeket magaddal a hétköznapiokba. Én viszont nem érzem jól magam a jelmezekben. Még egy smink is kifejezetten feszélyez. Úgy érzem, minden feleslegesen rápakolt dolog, csak akadályoz abban, hogy a belülről jöv ő érzéseket megmutassam. Belülről szeretnék mindig átlényeg űlni és nem a külsőségek által. Ezzel persze az a gond, hogy ha abbahagyta a szerepet, nincs meg a külsőségek levetésének rituáléja, ami segít visszazökkenni a saját életedbe. Hogy nekem mégsincs ezzel problémám, az talán azért van, mert nekem maga a deszkák jelentik mindezt a rituálét. Ha fenn vagyok rajtuk, akkor egy másik világba lépek, majd ha lejöttem róluk, elhagyom azt.

Fruzi: Nem mindig siker űl elérni azt a szintet előadás közben, mint ami az elvárás lenne. Ha siker űl, akkor kell legalább egy óra, hogy feleszméljek, hogy rájöttem, hogy ez már egy másik világ, halló! Viszont, ha nem érem el azt a szintet, amit szerettem volna, akkor szinte percek után siker űl kiker űlni abból az állapotból, amit igazából el sem értem.

Másfél év nagyon hosszú idő egy előadás elkészítésére. Ti is így éreztétek? Milyen volt a próba folyamat, hogyan épült fel?

Laci: Nagyon fárasztó volt. Nem egyszer volt olyan pillanat, hogy úgy éreztem, soha nem készül el az előadás, és szerintem ezzel így voltak mások is. De mindenképp egy izgalmas utazás volt. A dráma improvizációk által alakult ki és legalább három másik előadásra elegendő történet összejött a próbák alatt, rengeteg alternatív változat, ugyanezen karakterek teljesen más módon éltek. Volt nagyon sok kiesett szál, és vannak kiesett szereplők is. A végső változat kialakulásakor egész komoly kapcsolati hálókat kellett már rajzolni és folyamatábrákat a jelenetek időrendjéről, hogy ne legyenek ellentmondások, vagy ne alakuljon ki olyan helyzet, hogy egy-egy karakter nagyobb fókuszot kap a többinél. Kifejezetten féltünk attól is, hogy a túl sok történet-szál akadályozza majd az előadás követhetőségét is.

Fruzi: Mindenkinek személyre szabott feladatokot osztott ki Tamás. Több kedvenc gyakorlatom

is volt. De egyet ki is emelnék: haikut kellett írunk, amit aztán csupán mozgással a színpadra kellett vinni. Nekem ez többet segített, mint bármelyik szöveges, vagy írósi gyakorlat. Az én haikum a pánikbetegségről, a bezártságról szólt. Ezt mozgással a színpadra vinni nagyon megerőltető folyamat volt, testileg és lelkileg is megviselt, de segített átélni azt az állapotot, amiben ez a lány benne lehet. Mire elkészült a karakterem, rájöttem, hogy azt vittem a színpadra, azt az embertípust, akitől a legjobban félek. A kétszínű, manipulatív embert, aki magának sem ismeri be, hogy mennyire fontos számára a másik.

Miért döntöttetek a saját szövegek feldolgozása mellett?

Fruzi: Ezek nem teljesen saját szövegek, inkább azt mondanám, hogy Tamás az improvizációkat megtisztította a sallangtól, megfogta a karakterek lényegét, és összegezte azt, ami fontos a szálak szempontjából. Igazából Tamás kísérletezni akart velünk, mi meg belementünk, mert új volt és szokatlan, nem sok amatőr társulat vállalkozik ekkora feladatra.

Laci: Szinte mindenkinek a társulatban, az egyik kedvenc előadása a *Faust: Esse Immor(t)alis* volt, ami szintén improvizációk alapján készült, bár ott volt egy kiindulási pont, a Faust mitológia, és egy szándék, hogy ezt szeretnénk áthelyezni a jelenünkbe. A *Rómeó és Júlia* után szerettünk volna egy, a Fausthoz hasonló előadást megalkotni, mert nagyon élveztük azt a műhelymunkaszerű próbafolyamatot, ami azzal járt. De eddig minden előadásunk valamilyen szempontból teljesen más volt, mint az összes előző, és szerettük volna ezt a hagyományt továbbvinni. Ezért most teljesen a nulláról indultunk. Nem volt alap, amire építhettünk volna, nem volt semmilyen hozott szöveg. Mindent teljes mértékben magunk alkottunk. Tehát annak a folyamatnak, amit évek óta csinálunk, egyfajta új állomása lett az, hogy teljesen saját szöveget dolgoztunk fel.

Virág Kiss Anita

A magyar művelődés Kikindán, V. rész

Részletek Barát András *A magyar művelődés Kikindán* c. könyvéből

Az amatőr színjátszáson kívül az Egységben nagy szeretettel, s tömeges részvétellel ápolták a zenei életet, a zenei hagyományok formáit is (énekar, népi tánc, citerazene, népzene stb.).

Az énekar megkísérelte elérni a valamikori Dalárda színvonalát, ami egy-egy időszakban sikerült is. Csak azért csak egy-egy időszakban, mert az énekar színvonala elsősorban a karnagytól függött. Jó zenei hallással megáldott amatőrökből nem volt hiány. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint a tény, hogy a színjátszók nagy része is szívesen és szépen énekelt.

1953-ban az énekar kb. ötven tagot számlál és a színjátszók mellett a legnépszerűbb alosztály. Már rendelkezik egy teljes estét betöltő műsorrall. A karnagy **Palusek Béla**, aki foglalkozik a zenekarral is. Palusek vezetése alatt az énekar második fénykorát éli. 1956-ban résztvevője volt a Tartományi Énekkarok Szemléjének, melyet Stevan Mokranjac és Isidor Bajic zeneszerzők emlékének szenteltek. Az egyesület zenealosztálya több alkalommal sikeresen együttműködött más zenei csoportokkal.

Sajnos 1957 szeptemberében Palusek Béla távozásával egy hosszabb ideig tartó törés áll be az énekar munkájában. Az énekar újjászervezésére voltak próbálkozások. Ennek eredményeként az egyesület keretében működik az asszonykórus.

A népi táncegyüttes folytonosabban működött, mint az énekar, habár itt nem beszélhetünk tradíci-

óról, ugyanis az együttes az egyesület megalakításával egyidős. Meg kell jegyezni, hogy számaikkal, fellépéseikkel általában csak kiegészítettek előadásokat vagy tarka műsorokat. Sokszor nemigen élvezték a vezetőség támogatását sem, mert minden új koreográfia új viseletet is követelt, melynek beszerzése nem kevés pénzbe került.

Voltak még olyan vélemények is, hogy az alosztályt a fentiek miatt meg kell szüntetni, de szerencsére erre nem került sor. Az állami ünnepek, különböző más rendezvények elmaradhatatlan részesei voltak a táncosok, igaz sokszor évekig ugyanabban a viseletben léptek fel.

A másik probléma a zenekar volt. A táncosokat, ugyanis, egy jól felkészített zenekarnak kell kísérnie még a próbákon is. Míg maguk a táncosok teljesen amatőr alapon táncoltak, addig a zenészek (különösen, ha már volt egy kis reputációjuk) ezt amatőr alapon nem vállalták. Azután az is előfordult, hogy a táncosok (nagyobb részük diákok és munkások) fellépése sokszor szombati vagy vasárnapi napra esett, amikor esetleg a zenészeknek lakodalomban kellett muzsikálniuk természetesen jó gázsíért. Ez a se hideg, se meleg állapot a 60-as évek végéig tartott, amikor a táncosok vezetését mint koreográfus **Kakuzsi Mária Magdolna**, a népszerű Maca néni vette át. Munkája kezdetben nagyon nehéz volt. Táncolni sokan szerettek volna, de a felszerelés nagyon szegényes volt. Néhány évnek el kellett telnie, hogy a csoport megjelenhessen a közönség előtt hiteles viseletben, természetesen csak itt, Kikindán. 1972-ben már volt akkora bátorság az együttesben,

Palusek Béla karnagy az énekkarral

Kikindai táncosok és zenészek

hogyan részt vegyen a Gyöngyösbokrétán, a vajdasági magyar néptáncosok szemlélésén, és azóta kevés kivétellel ez minden évben megismétlődött. A táncsoport egész estét betöltő műsorral csak 1978-ban jelentkezett.

Ebben az időben sikerült jó együttműködést kialakítani a csoport és **Hajnal József** népi zenekara között, mely állandó kísérője lett a fellépéseknek (a próbákon **Nacsai Éva** zongorázott). „Kisegítőként” a csoport kísérői voltak: **Lábadai Etel** magyar- és cigányjáték kitaláló előadójával, valamint **Kertész József**, aki szintén magyar nótákat énekelt (ezekre a betétekre a népviselet cseréje miatt volt égetően szükség). **Kakuszi Mária**, majd fia **Kakuszi János** (aki Magyarországon végzett koreográfus tanfolyamot) igyekeztek eredeti magyar népi táncokat tanítani és előadni, ezért nem egyszer kerültek összetűzésbe a vezetéssel. Ezek ugyanis, mint laikusok, azon a véleményen voltak, hogy minden magyar tánc gyorsütemű, vérpezsdítő, s ezt követelték a koreográfusoktól is, a lassú ütemű táncok nem voltak a vezetésnek egyes tagjainak ínyére. Az eredmények, melyeket az együttes elért, lecsillapították a kedélyeket.

1978-ban a tizenhét önálló fellépésen kívül a táncegyüttes a kikindai Gusle zeneművelő egyesülettel közös műsorral a romániai Zilahon lépett fel.

A csoport gyors minőségi felemelkedésére felfigyeltek a szakemberek is mind a városban, mind tartomány szerte. Ennek következményeként a Gyöngyösbokrétai Tanácsa felajánlotta az Egységnek, hogy 1980-ban legyen szervezője ennek a jelentős magyar néptáncos rendezvénynek. Az Egység a város vezetőségének beleegyezésével el is vállalta e rangos

szemle megszervezését. Az előkészületek az egész 1979-es évet felölelték, s 1980 tavaszán minden készen állt a fesztivál megnyitására, de Josip Broz halála miatt a rendezvényt októberre halasztották.

Ilyen nagy számú résztvevővel (24 néptáncegyüttes, 15 citerazenekar) alig szerveztek városunkban hasonló jellegű rendezvényt, s amely teljesen zökkenőmentesen folyt. Eredményeként még nagyobb lelkesedéssel folyt tovább a táncsoport munkája, sőt a citerások versenyének következményeként az Egységben is megalakult a citerazenekar.

1983-ban a népi táncegyüttes Kakuszi János koreográfusnak köszönhetően új magyarországi együttesrel veszi fel a kapcsolatot: a galgahévi Kodály Zoltán Művelődési Házzal (Galgahévíz különben egy Budapest környéki kis község). Ebben az évben a vendégszereplés kölcsönös volt, majd később évenkénti vendégszerepléssé alakult át.

Kikindai táncsoport

A szívet és a gyomrot kérjük még...

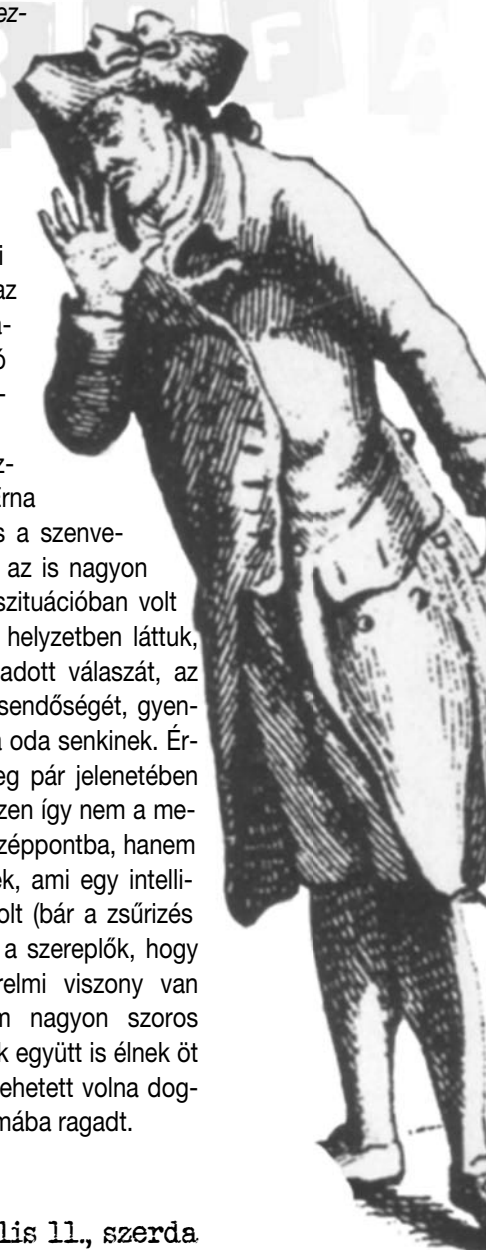
A magyarkanizsai Gondolat-Jel Társulat előadásának zsűrizése

300 perc beállítás. Fénytechnika, hogy minden pontosan oda kerüljön, ahová kell. Persze nehéz megteremteni azt a teret, amit szeretnének, főleg úgy, hogy ez valójában kamaraelőadás. **Oláh Tamás**, a rendező fényez, próbál a szereplőkkel, robog ide-oda, a zsűrizés végéről is elrohan, mert a következő előadásban játszik. Gréti jön, pizsamanadrágot kér, adom neki a zöld, nyulas pizsamát, méregeti, hogy valószínű rövid lesz neki, de egye fene. Aztán rikitott, főleg az előadás pasztell-világához képest, de ez nem változtatott azon, hogy az előadás precíz, „kicentizett” volt. A Gondolat-Jel Társulat 2016 szeptemberében kezdte el az *Entrópia* előadás elkészítését. Elkészítését, mert az előadás saját szövegeken, saját élményeken alapszik. 2017 szeptemberében készült el a szöveggönyv az improvizációkból.

Czajlik József szerint az előadásnak számos erénye van. Megteremtődött egyfajta belső egység, világos szándékkal elkülönített személyeket láthattunk. A munkamódszerből fakad, hogy egyfajta személyesség árad belőle: a színészetben, a nyelvhasználatban, a játéktílusban is fellelhető ez. Végig fenntartotta a figyelmet az előadás. Czajlik el tudná képzelni az előadást ún. TIE előadás (Theater in Education, azaz színházi nevelés program, mely részvételen alapuló színházi foglalkozás) keretként, ugyanis vannak benne olyan nyomon követhető problémák, melyhez hozzá lehet szólni, amivel nyitni lehet, amivel ki lehet kérdezni egy kisebb közösséget, amivel vitát lehet indítani. Az előadásban repetitív, monoton tartalomkezelés van. A belső tartalmak vitték és tartották az előadást, de ahhoz, hogy

a nézőt még jobban leragassza, ahhoz még erősebb történet kellett volna. Ezen felül majdnem minden jelenet kulcsjelenetként volt kezelve, kevés volt az átkötő és mellékjelenet. Erős, dinamikus rész volt, amikor Andrásához (**Muhi László**) elment Johanna (**Kanyó Fruzsina**), filmes jelenet sikeredett belőle, gyorsan, pontosan és világosan kapott a néző egy értékelhető helyzetet. Czajlik szerint végig a tévéjáték és a dráma között ingadozott a darab, de az minőségi volt. Meg lehetne keresni azokat a durvább csavarokat, azokat az övön aluli helyzeteket, amik még zsigeribbé, kitartóbbá tennék az előadást. *„Ez a harminc és a kilencvenöt közötti forrás, amit nem érzel. Egy monoton folyamat, és nem látod, nem érzed milyen forró, de ha beledugnád a kezéd abba a vízbe, amilyen egy órával ez előtt volt, akkor bizony éreznéd a különbséget.”* Jó volt az expozíció, ahogyan behozta a rendező a szereplőket, ahogyan jó volt a térkezelés is, következetes és tiszta: tudtuk melyek a közösségi terek és mi a belső tér. Bár ez a zene, ami az előadásban vissza-visszatért nagyon idegesítő tud lenni, mégis jó volt, mert volt egy belső feszültsége, egy kibírhatatlan tartama. A szereplők közül többek között izgalmas volt a „dög” karaktere, (Ema szerepében **Ábrahám Gréta**) és a szenvedélyes nagy magánya, ahogyan az is nagyon jó volt, ahogy a végén otthoni situációban volt – mert előtte mindig társadalmi helyzetben láttuk,

mindig a világra adott válaszát, az erejét láttuk, az esendőségét, gyengeségét nem adta oda senkinek. Érdekes volt a meleg pár jelenetében a dominancia, hiszen így nem a melegség került a középpontba, hanem a dominancia-játék, ami egy intelligens megoldás volt (bár a zsűrizés végén elmondták a szereplők, hogy köztük nem szerelmi viszony van eredetileg, hanem nagyon szoros baráti kötelék, akik együtt is élnek öt éve). Az előadás lehetett volna dogma, de szociodrámaiba ragadt.

Lőrinc Tímeának nagy elvárásai voltak a csapat felé, mert ismeri őket, tudja a színészi kvalitásukat. Timinek azért volt hiányérzete az előadással kapcsolatban, mert úgy látta, hogy eleve a rosszból indítottak. Minden szituáció a szenvedésről szólt, és a szerelmi jelenetnél jött rá a kulcsra. A jelenetet a rosszból indították: Endre (**Bagi Gábor**) és Tina (**Rekecki Dóra**) elmennek moziba randizni, ami eleve nem sikerül, majd a következő az, hogy a telefonba azt mondja Endre Tinának, hogy szereti. Ahogyan a végén a jelenetnél sem derült ki, hogy Tina hogyan viszonyul Gáborhoz, így azt sem tudtuk meg pontosan, hogy a szép hogyan romlott el. **Bicskei Katának** és **Kanyó Fruzsínának** a jelenetei is erősek voltak, de azok is negatívumból indultak. Ha lett volna legalább

egy olyan momentum, amikor a lányok boldogok, akkor erősebbet tudott volna ütni a többi. Talán emiatt nem ér el a szenvedés a nézőhöz. Timinek nagyon tetszett a díszlet, izléses és esztétikailag kellemes volt. A teret jól kihasználták, és a jelenet-átfolyások is jók voltak. Viszont Timi szerint is egypulzusú volt az előadás. Volt egy-két kitörés, de még többet elbírt volna. Utós volt **Katona Gábor** kiakadása is, bár gesztikuláció nélkül lehet, hogy még erősebb volna. Bagi Gábor pedig túl rendezett volt a szexjelenet után. Abban a jelenetben, ahol Gréta magányosan eszik és mobilozik, a mobil nem hiányzott.

boldoggá tesz” idézet). Ilyen jó díszletet ritkán lehet látni profi színházakban is. A fényvezetés is nagyon pontos és precíz. „Azt rónám fel, hogy tisztességes munka. Komótosan volt idő mindenre, biztonságban érzitek magatokat, biztonsággal játszatok, és én a káoszt hiányolom. Mondjuk is, hogy a határidő tehetségessé tesz, mert nincs mese, elkezd az ösztön mozogni. Tudati szinten ez egy patyolat előadás, igényes, tökéletes, de én a szívet és a gyomrot kérném még bele egy kicsit.” Mindenki megcsinálta a dolgát a darabban. A darab és a hang is egy kicsit benn ragadt a térben. Kevés olyan darab íródik, ahol nincs főszereplő, itt mindenkinek megvan a lehetősége, ami a csapat folyamatos fejlődéséről árulkodik, akik már egy nagyon magas fokot értek el. Nem sértő szándékkal fogalmazta meg a következőt Maró az előadásról: „egyritmusú társalgási dráma”.

Táborosi Margaréta nem tudta mit jelent az entrópia szó (egy rendszer rendezetlenségi fokát jellemzi), de amikor utánanézett, rájött, hogy nagyon pontos megfogalmazása ez a darabnak.

A tér pasztell, kihasznált, olyan idézetekkel, melyek dramaturgiailag vitték tovább vagy egészítették ki a történetet (pl. a pszichológus, pszichiáter falán a „csinálj több dolgot, ami

Virág Kiss Anita

Mindenki mázlista. Ki ezért, ki azért.

A magyarkanizsai Mázlisták előadásának zsűrizése

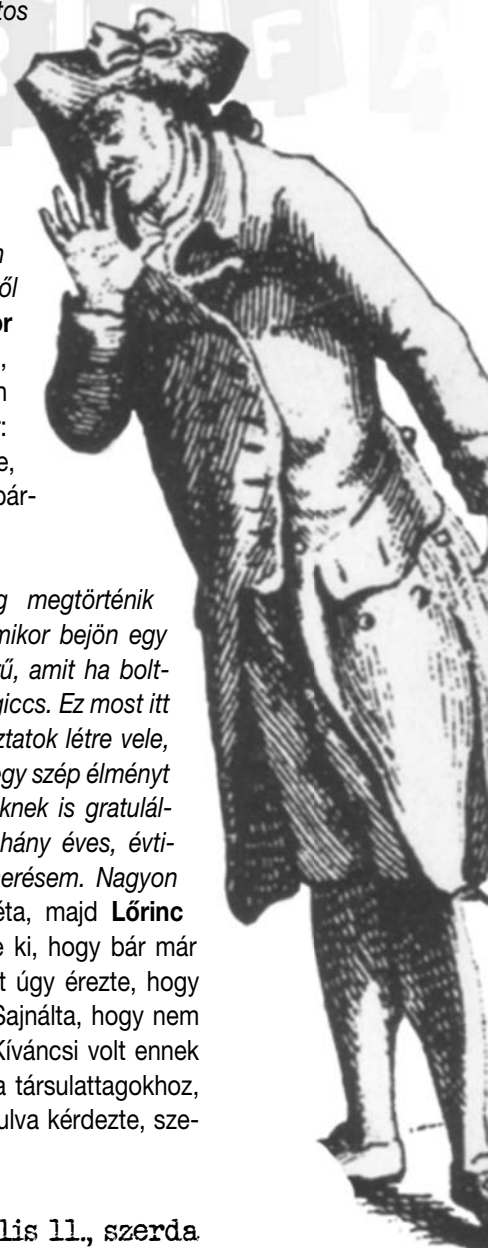
Raffai Telečki Ágnes, a zsűrizés moderátora elmondta, hogy Szajánban találkozott először a csapattal, azaz a – most már – Mázlisták társulatával, (az Együtt Veled – Értük Értelmi És Testi Fogyatékosok Érdekeit Védő és Segítő Egyesület csapatával) amely első fellépést megelőzően arról beszélgettek a csapatot vezető Mácsai Mónikával, hogy jöhetnek-e, jöjjenek-e versenyezni, vagy lépjenek fel versenyen kívül, legyen-e zsűrizés vagy ne, s az elmúlt évek bebizonyították, hogy nagyon is itt a helyük a versenyprogramban. Az előző napok folyamán a zsűri volt, hogy hiányolta az előadásokból a gyomrot, és a szívet, s a Mázlisták *Mázlista vagyok!* című előadásában mindkettő megvolt. Nehéz volt megszólalni a darab után, s nem volt olyan ember a nézőközönségben, akire ne hatottak volna. Szemeiket törölgető nézősereg sétált ki a tavaszi estébe vasárnap Kikindán.

A kis csapat kíváncsiságtól dagadó szemekkel ült be a zsűrizésre, mint néhányan mondták, izgulnak, mit fognak hallani a zsűri szájából. **Táborosi Margaréta** megnyugtatta őket, hogy nincs min izgulni, hiszen előadásuk üde volt, s nagyon finom energiákkal dolgozott, amit nagyban befolyásoltak a hozzá választott zenék (melyek **Oláh Tamás** és **Kiss Anikó** munkáját dicsérik), s erőteljes volt az előadás indítása is. „Jól éreztem, hogy az első táncban virágokat táncoltatok el?” – kérdezte Margaréta,

s a csapat egyhangúan válaszolt, miszerint a táncot Anca (Kiss Anikó) Növénytáncnak nevezi, tehát jól értelmezte azt Maró is, aki elmondta, hogy sokszor történtek olyan ritmusváltások, amire tudott figyelni, tartotta az éberségét. Pozitívumként emelte ki, hogy jó volt látni, hogy csapatként működnek, hisz amikor **Váradai László**, Laci ki akart menni, a többiek figyelmeztették, hogy még maradjon, hisz meg kell hajolnia.

„Nem azt jeleztük, hanem azt, hogy még ne kérjen fel senkit táncolni.” – hangzott a válasz a társulattól, amit Margaréta elfogadott, s rátért az egyedi jelenetekre. „Amikor külön jeleneteitek voltak, az nagyon izgalmas volt. Látszik, hogy amikor Laci a dinoszauruszos könyvről mesél, az fontos számára, meg akarja mutatni. Tetszettek a makettek, nem tudom hány ember tud ilyet készíteni. Ez bravúros, szeniális tehetséget mutat. Ahogy az is, hogy ennyire pontosan ismered ezeket a szerkezeteket, hisz én magam nem is hallottam ezekről a fogalmakról.” **Szalma Zsombor** „bombás jelenetét” is kiemelte, ahol a zenei választás is nagyon szellemes volt (Budapest Bár: Szívemben bomba van), kiemelte, hogy átjött, mennyire élvezik a párcserés táncot.

„Az előadás végén tényleg megtörténik a csoda, a varázs. Szeretem, amikor bejön egy külső elem, itt ez a világító söprű, amit ha boltban látok, azt mondom rá, hogy giccs. Ez most itt átértékelődött, és varázslatot hoztatok létre vele, a darab üzenete megszületett, s egy szép élményt kaptam ezáltal. A csoportvezetőknek is gratulálnék. Amit láttunk, azon látszik, hány éves, évtizedes munka áll mögötte. Elismerésem. Nagyon jó volt.” – zárta sorait Margaréta, majd **Lóric Tímea** vette át a szót, s fejtette ki, hogy bár már találkozott velük többször, ismét úgy érezte, hogy még közelebb került hozzájuk. Sajnálta, hogy nem volt mindenkinek szóló-etűdje. Kíváncsi volt ennek a miértjére is. **Mácsai Mónika** a társulattagokhoz, azon belül is **Engi Líviához** fordulva kérdezte, sze-

retett volna saját szólót, vagy nem? „Nem. Nekem ez jó volt így.” – válaszolta Lívia, akinek Mónika szerint van egy rejtett szólója a táncjelenetben, Timi és **Czajlik József** szerint ez egyáltalán nem rejtett. „Olyan csípőmozgásuk van, hogy az fogalom. Sokan küzdenek azért, hogy így mozogjanak.” Laci táncát is kiemelte Tímea. „Te is profi vagy. A könyves jelenet után eltáncoltad az egész történetet, amit elnéztem volna sokáig. Láttam a bátorságod, s felismerni véltem Anikó koreográfiáját is benne.” Ezután kisebb nevetésrohamban tört ki a társulat, amit Mónika meg is magyarázott: „Ez az egész Laci saját koreográfiája volt, ráadásul ma még egészen visszafogottan táncolt, s voltak olyan új elemei is táncának, amit eddig még nem láttunk, s olyanok is, amik elmaradtak.” Tímea szintén kiemelte, hogy neki is nagyon tetszett az előadás indítása, és a vége-jelenet, mert ugyanolyan energikus volt mindkettő. „Így kell elkezdni, és így befejezni egy előadást. Sokan tanulhatnánk tőletek.”

Czajlik József elmondta, hogy látott már több ilyen színházat, de még soha nem kellett róla beszélnie, ezért picit nehéz helyzetben érzi magát.

Mesélt a magyarországi Baltazár színházról, akik már nagyon magas szinten művelik a színházművészetet. „Szerintem ti is olyanok lesztek majd, hiszem, hogy egy igazi, nagy, erős színházzá tudtok válni, s nagyon örülök, hogy láttam ezt az előadást, és ilyen élményt adtatok nekem, nagyon gratulálok nektek.”

A zsűrizés első részét egy szűkebb, a rendezőknek és a társulat vezetőinek szóló második rész követte.

Czajlik elmondta, egy idő után csődöt mond a szakmaisága ilyen esetben, hisz nem tudja kibontani, hogy mi az igazi előrelépés, mekkora terápiás jellege van mindennek, de azt tudja, hogy ezek a szakmai szempontok túlmutatnak a művészeti szempontokon. „Ezt az igazi valós értéket nem tudom megítélni, de nagy élmény volt. Mindig figyelni szeretnék arra, hogy ne essek sajnálatba, ne kerülgessem a pátosz, ne érezzem magam megtisztelve, sem úgy, mintha cirkuszi mutatványt látnék, ezért fontos, hogy minket, civileket érzékenyítenek az ilyen helyzetek.” Raffai Telečki Ágnes kérdésése, hogy mennyiben változik az előadás, mennyi benne az improvizáció, Mónika és Anikó elmondták, hogy a gerince fixált, az elejét és a végét is tudják, s nem végszavak, hanem események (fényváltások, zene) jelzik a jelenetek elejét vagy végét.

„Minden ami a színpadon történik az az övék. Mi magunk is a kés élén egyensúlyozunk, hogy az impró ne váljon medertelen történetté, hisz van aki repü-

lőkről, van aki bombákról tudna mesélni órákig, ezt néha tovább kell lendíteni.” – mondta Mónika.

Oláh Tamás még hozzátette, hogy azáltal marad élő az előadás, hogy szabadon kezelik a szerkezetét, állandóan alkalmazkodnak az új helyzetekhez. *„Vannak fix szövegrészek, de ezeket minimalizáltuk, a gerincén, vitalitásán van a lényeg.” – mondta.*

Margaréta elmondta, folyamatosan figyelte saját magát, hogyan reagál bizonyos jelenetekben ezeket a specifikus karaktereket nézve, s miért éppen úgy. Azt próbálta megfejteni, hogy ha valami hat, az a színház miatt hat, vagy a történet miatt, amit maguk egyszerűségével fogalmaznak meg. *„Érdekes volt az én nézői kibillentésem. Elkezdtem gondolkodni dolgokon, hogy miért jó ilyet nézni. Ahogy nézem, felmerül egy csomó kérdés, és érzékenyebb leszek. Komfortzónán kívüli élmény volt. Megható volt, s ami megszületett, az színházként született meg.”*

Tímea ezt megerősítette, hisz **Dongó Tímea** macis jelenete nem a szájába adott szöveg miatt volt jó, hanem színészileg. Ahogyan még szóltanul nézte a plüssállatot, már akkor hatással volt rá a jelenet. **Huszár Tímea**, aki gyógypedagógusként dolgozik a Mázlistákkal hozzátette, hogy a szöveg, amit Tímea elmond, szintén a saját szövege, nem megírt mondatok. Közösen elmesélték, hogy a maci úgy került képbe, hogy az egyik próbára mindenki elhozta a két kedvenc tárgyát, aztán arról beszélgettek mi a nő, mi a férfi feladata, amit Tímea fogalmazott meg, s így változott a maci csecsemővé, hisz annak mozgása arra emlékeztette őt.

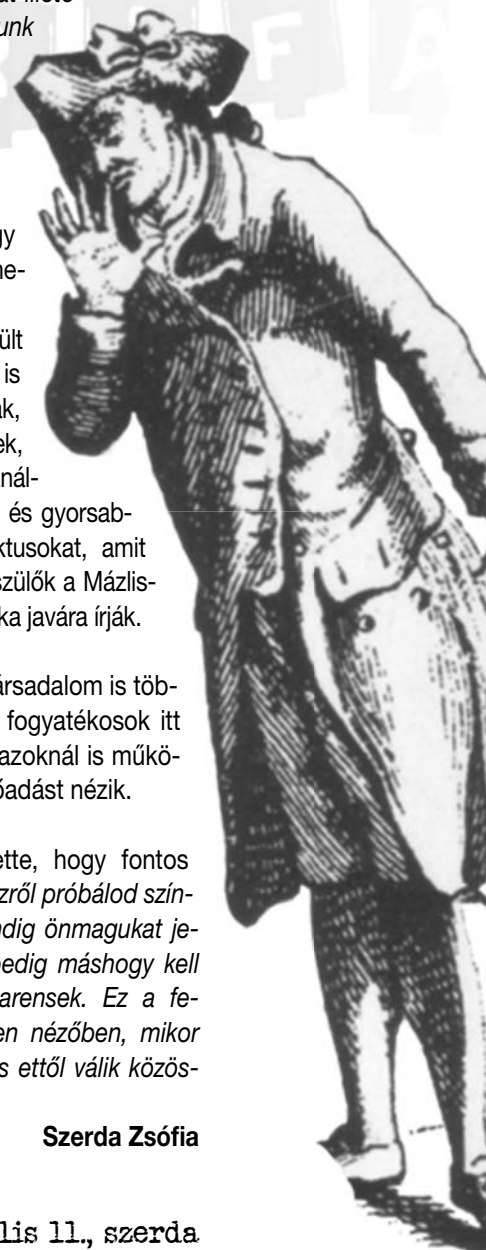
Mónika elmondta, hogy jó dolognak tartja, hogy a fiatalokkal egyszerre dolgoznak színházi szakemberek, gyógypedagógusok, és ő, mint tyúkanyó. *„Ez a színházasként enyhén provokatív is, mert mintha enyhén meghaladta volna azt, ahol a község, az ország most tart a fogyatékoság témáját illetően. Ezért azt hiszem, hogy dolgunk van vele, és talán ahhoz, hogy ez a fajta önellátás és elfogadás megtörténjen, ez a színházi mód egy jó mód tud lenni.”*

Huszár Tímea hozzátette, hogy a szülőknél, a közösségnek és nekik maguknak is sokat segít ez a munka. Egy felmérés is készült erről, melyen a fiatalok és szüleik is jelen voltak, s a szülők elmondták, hogy pozitív változást érzékelnek, hisz a fiatalok újabb szavakat használnak, könnyebben kommunikálnak és gyorsabban oldanak meg konfliktusokat, amit Tímea is tapasztal. Ezt a szülők a Mázlistákkal való színházas munka javára írják.

Kiss Anikó szerint a társadalom is többet kap, mert az értelmi fogyatékosok itt aktívan adnak valamit, s azoknál is működik az energia, akik az előadást nézik.

Oláh Tamás hozzátette, hogy fontos a színházi nyelv. *„Egy részről próbálok színházként nézni, de ők mindig önmagukat jelentik a színpadon. Ezt pedig máshogy kell nézni. Sohasem transzparensnek. Ez a feszültség bent van minden nézőben, mikor színházként néz valamit, s ettől válik közösségi érzéssé.” – mondta.*

Szerda Zsófia

Tevehajcsárból rendező

A bezdáni Petőfi Sándor Művelődési Egyesület előadásának zsűrizése

A bezdáni színjátszó csoport már 25 éve színe-síti a bezdániai mindennapjait, évi egy bemutatóval lepik meg a közönséget. Tájélnak külföldön is, legtöbbször Magyarországon és Horvátországban. Az utóbbi három évben francia vígjátékot vittek színre, így történt ez idén is. Maurice Hennequin és Pierre Veber *Elvámolt éjszaka* c. bohózatát **Foki István** rendezte meg. A próba-folyamat 3 hónapig tartott, 2017 augusztusában mutatták be a darabot. A rendező azért választotta ezt a művet, mert régebben, amikor még ő is amatőr színészkedett, akkor is színre vitték, és a tevehajcsár szerepét kapta meg, amit nagyon élvezett. Azóta is ez az egyik kedvenc darabja.

Táborosi Margaréta először találkozott a bezdáni csapattal. Elismerését fejezte ki előttük, mert egy ilyen stílusú darab kidolgozása eszméletlenül sok munkát vesz igénybe, és érződik is a darabon, hogy rengeteg energiát fektettek bele. Így méltatta az előadást: „Sok minden szól kifelé, a nézők felé: információk, poénok, vélemények. Ezt jól csináltátok, de egy kicsit bátrabban kell ezt vállalni, mert különben nem születik meg a kom-

munikáció a nézőkkel. A szövegerőtelőséggel nem volt gondom, viszont a szöveg hangsúlyjaival igen. Többször énekelve mondtátok a szöveget. A színpadon úgy kell beszélni, ahogy a mindennapi életben. Ti ahogy a deszkákra léptetek, elkezdtetek dalolni. A mondatok végére rakjátok pontokat, szülessenek meg a gondolataitok. A jelmezekben privát érzéseket véltem felfedezni, a szekrényeitekben otthon biztos vannak még ruhák, amiből lehet válogatni, szánjatok erre még időt. Bár egységes szín-és izlésvilágot kellene választani a jelmezeknek. Másik dolog: ami a szöveg szintjén megjelenik, azt nem kell minden esetben eljátszani. Például, amikor Zézé (Kovács Alexandra) azt mondta, hogy hangyák futkosnak a lábán, akkor minden alkalommal el is mutogatta, hogy hogyan futkosnak azok a hangyák. Nem kell. A játékok legyen játékosabb, több ennél. Ilyenkor leragad a jelenet, ottmarad a szöveg szintjén. Ennél a műfajnál nagyon fontos a poén és a ritmus kapcsolata is. A humornak megfelelő ritmusban kell megszületnie, hogy nevetessen. A nézőre nem kell várni, meg kell előzni, erősebb tempót kell neki diktálni, mint ahogy ti csináltátok. Így is voltak reakciók, de ezek lehetnék még intenzívebbek.” Értékelése végén elmondta még, hogy dicséretes a bezdániai munkája, és bízik benne, hogy jövőre is itt lesznek a Találkozózn.

Czajlik József is nehéz falatnak tartja a darabválasztást. A történet egy francia társasági élet minden napjait mutatja be, ahol mindenki siet, mindenkinek ezernyi dolga és szeretője van, és ezeket próbálják nap mint nap leleplezni. Blódség, baromság a témája, a zene nélküli operett egy változata ez. Az aljas, sunyi világot mutatja be, ahol az nyer, aki ügyesebben hazudik. Akinek nem vág az esze, azt rögtön leleplezik. Szereplői egoisták, nőfalók, többet képzelnek magukról, mint akik valójában. Hogy a bezdániak előadása ezt a hangulatot még jobban vissza tudja adni, Czajlik ajánlja figyelmükbe a német schnell-módszert, a schnell-próbát. Az a lényege, hogy nagyon gyorsan le kell játszaniuk a darabot, de pontosan, precízen. Az előadás tempója ezzel a módszerrel nagyon jól beáll. Elmondta, hogy a humornak is robbannia kell, de ha nincs benne elég levegő, akkor csak pukkanni fog.

Lőrinc Tímea színészi teljesítmény szempontjából értékelte a darabot. „A színjátékok a szöveg elmondásával lettek befejezve, ahogy kimondtátok a szövegeket, már ki is léptetek a jelenetből, és lestétek a nézők tekintetét, reakcióit. Fizikailag ugyan még ott voltatok a színpadon, de színészileg, érzelmileg már nem. Van két kivétel ez alól. Az egyik az anyuka, a másik a rendőr. Mindkettő végig jelen volt a darabban. Még egy banális hibát emelnék ki. Amikor a fiatal szerelmesek megbeszélték, hogy kimennek csókolózni, akkor az egyik balra, a másik jobbra fordult. Egy helyen menjete ki, hogy elhitessétek ve-

lem, hogy a színpad mögött sunyiskodtok. A szereposztás nagyon jó, mindenkire illik a karakter, de nem elég csak megkapni, éltetni is kell a szerepeiteket. Az előadás közben többször egymás szavába vágatok. Nem hallottátok meg, hogy a társatok még mondja mellettek a szövegét, elkommunikáltatok egymás mellett. Az első függönybehúzásnál azt hittem, hogy vége van az első felvonásnak, többen fel is keltek a nézőtérről, közben csak pár másodperces díszletcsere történt. Hogy ne vezessétek félre a közönséget, a függöny elé ki lehetne találni egy zenés etűdöt vagy párbeszédet. Azt is észrevettem, hogy ritkán történt meg az, hogy mozgás közben beszéltek. Általában vagy csak beszéltek, vagy csak mozogtatok. Akkor fog ez jól működni, ha a kettőt együtt csináljátok.”

Gaszó Orsolya

Ma a Találkozó színpadán

Hármasával lépegetünk

A kétnapos szünet után mindenki újult erővel ülhet be ismét a nagykikindai Egység színháztermébe. A második etapot a temerini fiatalok nyitják. Őket a szajániak követik legendás eséseikkel és lazaságukkal. Két előadással készültek idén is. Nem újdonság ez tőlük. Kívánunk mindenkinek a második féлдőre időt, kedvet és energiát, ugyanis minden nap három előadás érkezik a Találkozóra. Mert a Találkozó nem tréfamester!

Április 11., szerda, 16.00, színházterem
A Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület ifjúsági színjátszó csoportja, Temerin

A temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület színjátszó társulata gazdag múlttra tekint vissza – elsősorban néhai Szabó Péter rendező és szervező munkájának köszönhetően. A csoport néhányszor sikeresen szerepelt a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozásán is. A társulat az idei évben megfiatalodott, ugyanis létrejött egy ifjúsági színjátszó csoport, mely szinte még alakulófélben van a Szirmai Károly MME szárnyai alatt. Ahogy ők fogalmaztak: „...mivel gondolat és közlési vágy temérdek van bennünk, a mély vizet választottuk, hogy úszni tanuljunk! LENNI akarunk! Ezért itt VAGYUNK!”

A társulat eddigi díjai a Találkózón:

1997 – A társulat Pataki László-díjat érdemelt ki a legjobb előadásért, ezzel együtt vendégszereplést Zsámbékon Sławomir Mrożek *A nyílt tengeren* című előadással. Ugyanezen előadásban játszott legjobb férfi főszerepéért Szilágyi László-díjban részesült Gőz László.

2015 – Közönség-díjban részesült a csoport a *Tűvé-tevők* című előadásáért, melyet Törteli László rendezett.

A temerini A Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület ifjúsági színjátszó csoportja bemutatja:

Domonkos István: *Kormányeltörésben* (45')
 Verses performansz

Szereplők:

Gusztony Endre
 Petro Ildikó
 Szabó Zsuzsanna
 Sziveri Éva
 Teleki Emese
 Varga Teodóra
 Zelenka Antal
 Zelenka Máté

Rendezte: László Sándor

Április 11., szerda, 18.30, színházterem
Az Ady Endre Művelődési Egyesület drámai csoportja, Szaján

Az 1948-ban alakult szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület már a megalakulásától kezdve igyekezett összegyűjteni a művelődést kedvelő személyeket, felvirágoztatni Szaján művelődési életét. Már ekkor megalakult az egyesület drámai csoportja és a színművekkel, melyek egy részét többször is felújították, sokat és sikeresen tartottak előadásokat a faluban, vendégszerepeltek a környező falvakban és vidéken, a későbbiekben pedig több községi és körzeti szemlén is részt vettek. Az egyesületben ma

mintegy 200 ember tevékenykedik, több szakör keretén belül, így a néptáncsoport, drámai csoport, asszonykórus, modern táncsoport, hagyományápolók... Az egyesületnek jelenleg is a művelődési élet megszervezése a fő célja, főként a népzene, néptánc, irodalom és színjátszás területén, ugyanakkor kiemelt figyelmet fordít a tehetséges személyek képzésére, nevelésére és felkutatására.

A társulat eddigi díjai a Találkozon:

2013 – Garay Béla-díj a közösségteremtő tevékenységért, valamint a diákzsűri különdíját is elnyerték *A narancs* című előadásukért.

2017 – A legjobb női mellékszereplőnek járó Magyar Piri-díjat Beszédes Klementina, a szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület drámai csoportjának tagja érdemelte ki a *Helén és a tehén* és a *Leszállás Párizsban* című előadásban a *Gazdasszony* és *Judit* szerepének megformálásáért.

A szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület drámai csoportja bemutatja:

Kéri Ferenc: *Lopótök, avagy a Mari nem olyan...* (35')

Pajzán népi komédia

Szereplők:

Mari – Muntyán Ramóna

Pista – Zsigovity Tamás

Jóska – Nagy Aleksz

Sanyi – Erdei József

Mama – Fekete Mónika

Julcsa – Veréb Mónika

Tibi – Zombori Róbert

Rendező: Nagy Aleksz

A rendező munkatársai:

Zombori Natália

Benyócki Sára

Lábadai Zoltán

Palatinus Erzsébet

Mester György

Palatinus Zoltán

16 éven aluliaknak nem ajánlott!

Április 11., szerda, 20.00,
színházterem

A szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület drámai csoportja bemutatja:

Ray Cooney: *Páratlan páros* (75')

Bohózat

Szereplők:

John Smith – Csikos Ervin

Mary Smith –

Beszédes Klementina

Barbara Smith – Fehér Helena

Stanley Curtiz – Nagy Aleksz

Troughton felügyelő – Beszédes Roland

Porterhouse felügyelő – Zsigovity Tamás

Bobby Franklyn –

Tóth Norbert

Újság író –

Lipinski Alekszandar

Rendező: Nagy Aleksz

A rendező munkatársai:

Zombori Natália

Benyócki Sára

Lábadai Zoltán

Palatinus Erzsébet

Mester György

Palatinus Zoltán

14 éven aluliaknak nem ajánlott!

Holnap a Találkozó színpadán

Páratlan formakeresők Csodaországából

Holnap a középiskolásoké és az egyetemistáké lesz a főszerep. A zentaiak és a szabadkaiak már öreg motorosok nálunk, az Európa Kollégium másodszer lép színre. Milyen az, amikor megfosztanak bennünket szinte mindentől a színpadon? Mit találtak azok, akik formakeresésre adták a fejüket? És vajon ennyire látják másként a fiatalok a Páratlan párost, mint a felnőttek? Kiderül minden holnap!

Április 12., csütörtök, 15.00, színházterem
A Zentai Magyar Kamaraszínház Diákszínjátszói, Zenta
 Frank L. Baum – Zalán Tibor: *Óz, a nagy varázsló* (60')
 Mesejáték

Rendezők: Dévai Zoltán és Virág György

Az előadásról: Frank L. Baum *Óz, a csodák csodája* című regénye a mai napig képes magával ragadni az éppen felnövekvő generációkat, de felnőttként is fontos értékekre lelhetünk a történetben. A mese a barátságról, a gyereknek maradásról, felnőtté válásról, felelősségről, szertelenségről, útkezesésről szól, de hogy a Zentai Magyar Kamaraszínház Diákszínjátszóinak miről szól, az csak a színpadon derül ki. Mi, a darab rendezői – Dévai Zoltán és Virág György – csak annyit árulunk el, hogy a megoldás nincs is olyan messze, sokszor a lábunk előtt hever, de ahhoz, hogy észrevegyük, bizony sokat kell bandukolnunk Óz birodalmában.

Április 12., csütörtök, 17.30, színházterem

Az Európa Kollégium Színtársulata, Újvidék

Borbély Szilárd: *S.O.r.S.ok* (40')
 Formakereső

Rendező: Patyerek Réka

Az előadásról:

„A Test csak kódolt üzenet, jelek találkozása.

A női test, a férfiagy zárt transzcendenciája.”
 (Borbély Szilárd)

Öt nőt láthatunk. Akik a testükkel mesélnek a testükről. A szülésről és annak mindenféle módozatáról szólnak a nézőkhöz. Elmondják, hogy a vetelés és az abortálás kegyetlen pillanataiban mindig egyedül vannak. S a lucskos valóságra ébrednek. Vajon ezek tabuknak számítanak? Vajon kik ezek a nők? Csak egy kérdés... hol a férfi?

12 éven aluliaknak nem ajánlott!

Április 12., csütörtök, 19.30, színházterem

Népkör Magyar Művelődési Központ, Fabula Rasa Színjátszó Grund, Szabadka

Ray Cooney: *Páratlan páros* (80')
 Vígjáték

Rendező: Ralbovszki Csaba

Az előadásról:

John Smith, taxisofőr.

Mary Smith, feleség, wimbledoni lakos.

Barbara Smith, feleség, richmondi lakos.

John a rendőrségen. John a kórházban. Az egyik felügyelő nyomoz Wimbledonban. A másik is nyomoz, Richmondban. Egy eset, két nyomozó. Egy taxisofőr, két lakcím. Egy férj, két feleség. Egy pár feleség, egy páratlan férj?! Hát, ez aztán a páratlan páros...

12 éven aluliaknak nem ajánlott!

Anekdóták, ez is velünk történt meg

Moldvay Endre visszaemlékezései Barát András 40 éves a kikindai »Egység« Művelődési Egyesület kiadványából

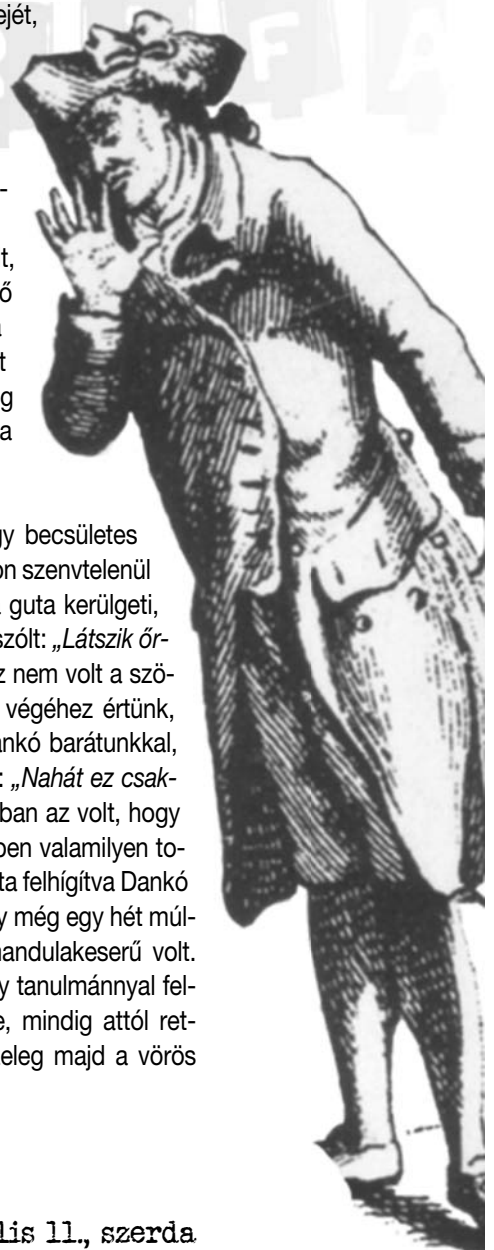
Vendégszerepléseinknek hosszú sorából, nem lehet kifelejteni a majdán-rábéit, és azt az igazi magyar vendégfogadást, amelyet ezekben a kedves kis határmenti falvakban rendeztek számunkra. Berkezésünkkor a falu végén zenészóval fogadtak bennünket, mi rendszerint gyalog érkeztünk Oroszlámosról, ahol a vasútnak vége szakad. A színészek és nagyszámú kísérőink szintén hosszúra nyúlt sorban baktattak a négy kilométerre lévő faluba. Kellettárunkat rendszerint egy szekér hozta, és azokat, akiknek ez a kis gyaloglás is megártott, többnyire idősebb színésznőinket. A virtushoz tartozott, hogy „gyalog megyek én is!”

Egy ilyen vendégszereplésünk alkalmából jó öreg barátom, Jani bácsi, megkért hogy: „Endre, ha mentek Majdánra, én is szívesen megyek veletek, ha elvisztek”. Persze, hogy vittük Jani bácsit, annál is inkább, mivel régen valamikor ő is amatőr-színész volt, de ilyen kirándulásokra azért ment szívesen, mert hívótársai megvendégelték. Jani bátyánk ugyanis evangélikus hívő volt, és ezeket az alkalmakat mindig „illett” jól kihasználni. Kedves felesége igen fősvény volt, s így Jani bácsi úgy segített magán, ahogy tudott. Mondanom sem kell, hogy mindig nagyon szívesen segédkezett a színpadcsinálásban, s mikor minden rendben volt, eltűnt meglátogatni hívő társait egy kis borozgatásra. Rendszerint másnap reggel jelent meg a kocsmában, ahol csoportunk vígadozott elűtve az időt a vonat indulásáig, persze, hogy mindig botorkálva, jó borgőzös fejfel indultunk neki a négy kilométeres útnak. Jani bácsi mellettem baktatott, és igen neheze ére esett a járás a sok koccintgatás után. Egyszer megállt, és nagyot fújva mondta: „Hú, azt az utolsó négy pohár bort nem kellett volna meginni!”

Ez aztán szállóige lett körünkben, hogy: „Azt az utolsó négyet nem kellett volna!”

A hetvenes évek elején csoportunk a Népszínházban működött, s itt mutattuk be (többek között) Theun de Vries *Jeladás a sötétből* c. négerkérdéssel foglalkozó társadalmi drámáját. A szereposztás ki-tűnő: **Kárpáti László, Hincsiy József, Imre Mária,**

Negyela Ferenc stb. Ezt a művet a mi felejthetetlen **Szilágyi Lászlónk** állította színpadra, olyan sikerrel, hogy a mű elkerült a szerb népköztársasági szemlére. Ebben a műben is, mint mindig, akadt egy jó tréfacsináló: **Negyela Ferenc**. A darab egy angol követségi palotában játszódik, Pangabuckban, és itt a fehérek hatalmát mutatja be, majd a bátorságukat, amikor magukra maradnak, és fekete tömeg veszi körül a palotát. A szín egy szórakozószoza nagy térképpel, szép berendezéssel, bárpuittal, s ennek a bárpuittal az a funkciója, hogy mindig elő lehet varázsolni jó italokat bátorításra. **Negyela Ferenc** egy geológust játszik, és ő a bárpuittal mixere, persze itt is azon törte a fejét, hogy kit lehet átejteni egy kis csínnyel. Hát kieszelte, hogy **Vescott** őrmestert, **Dankó Istvánt** jól megitatja, de nem a normális kellékeával, hanem kevert egy üvegből gyönyörű vörös színű italt, amely szemre isteni volt, s ezzel megkinálta az akkor belépő **Dankó Istvánt**, aki nem veti meg a jó italt. Felcsillanó szemmel kapott a jó öblös pohár után, s azt fenéig kiitta. Igen kiitta, egy pillanat múlva az arca rákvörösre váltott, s erei olyan dudorodást szenvedtek, hogy egy becsületes gutaütéssel is felért. Mi a színpadon szenvtelenül vettük tudomásul, hogy **Dankó** a guta kerülgeti, **Mortimer**, alias **Kárpáti** még rá is szólt: „*Látszik őrmester úr, hogy messziről jött.*” Ez nem volt a szövegben. Csak miután a felvonás végéhez értünk, és érdeklődtünk, hogy mi volt **Dankó** barátunkkal, csak annyit tudott kinyögni, hogy: „*Nahát ez csak ugyan mégis disznóság!*” A dologban az volt, hogy **Negyela** barátunk talált egy üvegből valamilyen tonicot, égtelen keserű ízűt, s ezt adta felhívítva **Dankó** barátunknak, aki esküdözött, hogy még egy hét múlva is akármit evett vagy ivott, mandulakeserű volt. A művet tovább játszottuk, de egy tanulmánnyal felért **Vescot** őrmester megjelenése, mindig attól rettegett, hogy a pohárban ott díszleg majd a vörös mandulakeserű tonic.

A XXIII. Találkozó szakmai zsűrije

Lőrinc Tímea

2009-ben nyert felvételt az Újvidéki Művészeti Akadémia színész szakára. 2014. október elsejétől a Zentai Magyar Kamaraszínház tagja. Előadásai közül a legkiemelkedőbbnek a Mezei Kinga által rendezett *Május van, Tisztelt úr!* című előadást, s az Oláh Tamás által rendezett monodramáját, a *Hullámtörést* tartja. Az előbbiért 2016-ban Pataki gyűri díjra jelölték, az utóbbiért viszont 2017-ben neki is ítelték ezt a díjat. Munkás évei színészként a kísérletezésről szólnak. Kipróbálta már a drámaírást, forgatott filmet Goretić Péterrel, részt vett a *Csonka délibáb* című tévéfilmben, kétszer jelentkezett a Versűnnep versenyére, ahol először különdíjas lett Terék Anna *Kunigunda útjával*, másodszer pedig sikerült

hazahoznia a fődíjat Sziveri János *Társastervezésével*. Belekóstolt a rendezés világába is. 2014-ben öt tehetséges középiskolás fiattal létrehozták a Zsebtársulatot, melynek első produkciója a *Föld nélkül*, második pedig a *Prométheusz light* volt. E két előadással Vajdaságban és Magyarországon egyaránt több versenyt is megnyertek, melyek rendezői és színészdíjakkal is jártak. Rendezett a zentai diákszínjátszók idősebb csoportjának is. 2016 és 2017 nyarán Hajvert Ákos megkérte, a Szép Szó tábor keretein belül foglalkozzon egy héten át általános iskolásokkal. „Szeretném és szeretem a fiatalokat egyengetni a színház világában, és a tőlem telhető legjobb módon segíteni őket a fejlődésben, nevelni őket toleranciára, találékonyságra, kreativitásra és legfőképpen alázatra. Egyik tanárom egyszer azt mondta: a színház nem kiszolgálja, hanem szolgálja a nézőt.

Ezzel a kijelentéssel indultam neki ennek a pályának. Tapasztalataim, élményeim, érzelmeim segítségével szeretnék a színpadon olyan világok megteremtéséhez hozzájárulni, amelyek az én, és az emberek javára vannak, gondolataik átformálására, érzelmi életük gazdagítására. Nevelő, változtató, de mindenféleképp szolgáló hatásúak.”

Czajlik József

1975. június 1-jén született Dunaszerdahelyen. Színházi rendező, színész. A kassai magyar tanítási nyelvű iparisiskolában érettségizett 1993-ban. Ezt követően a *Kassai Thália Színház*, majd 1994–1995-ben a *Komáromi Jókai Színház*, 1995–1997-ben ismét a Thália tagja lett. 1997–2002 között rendezést tanult Pozsonyban, majd a budapesti Bárka Színház főrendezője lett. A Komáromi Jókai Színház-beli Amadeus-rendezése 2001-ben a kisvárdai Határon Túli Magyar Színházi Fesztiválon fődíjat, a budapesti Országos Stúdiószínházi Fesztiválon rendezői különdíjat kapott. Az Amadeusból tévéfilmet is rendezett. 2007-ben Gál Tamással Epopteia néven színházi műhelyt alapított. Jelenleg a Kassai Thália Színház igazgatója.

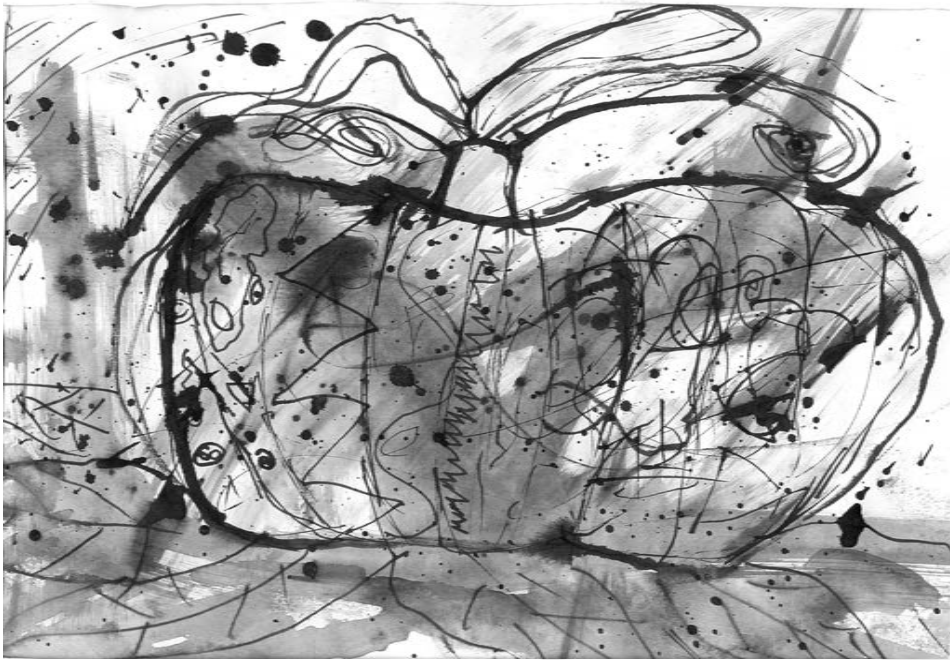
Táborosi Margaréta

A vajdasági Zenta városában született, és itt hatott rá meghatározóan e Tisza menti település kultúra- és színházszeretete. Az Újvidéki Művészeti Akadémia elvégzése után majd két évadon keresztül dolgozott az Újvidéki Színház társulatában.

Budapesten a Színház- és Filmművészeti Egyetem rendező-koreográfus szakán első generációsként végzett 2014-ben, azóta Hernyák György tanársegédjeként dolgozik a Művészeti Akadémián, így továbbadva megszerzett tudását a következő generációk színészeinek. Rendezéseit többször ihlették vajdasági írók, és szülőhelyének specifikus identitása: *Tavaszi Hős kis ibolyák* (Domonkos István írásai alapján) az Újvidéki Színház és a Művészeti Akadémia produkciója, *Az ember komédiája* (Sziveri János élete és versei alapján) a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház előadása, Terék Annától a *Vajdasági lakodalom*, a szabadkai Népszínház előadása. Rendezett operettet, Békeffi István – Kellér Dezső – Kálmán Imre Csárdáskirálynő c. művét az Újvidéki Színházban, és fesztivál megnyitót (2014-ben a Nomus, majd 2017-ben az Exit – Summer of love megnyitóját) is. Részt vett nemzetközi szakmai programokon: Orléansban (Franciaország) Nagy József Jelszínházában és Yokohamában (Japán) Performing Arts Meeting in Yokohama – TPAM nemzetközi tánc- és performansz fesztiválon. Munkáira a megszokott színházi sablonok felbontása, és a folyamatos rákérdezés jellemző.

Raiffa Adrián V/2
Fejős Klára Á.I.

Városom

Szülővárosomat én most bemutatnám,
hogy miről híres, azt is elmondanám.
Szerbia országában van egy városka,
neve nem más mint Nagykikinda.

Ebben a városban gyönyörű az élet,
rosszat nem mondhatok rá, csak szépet.
Gyárak, parkok, játszótérek, itt tényleg
vidámak az emberek.

Kis utcák, nagy utcák,
szélesek és szűkek,
nagy örömet nyújtanak
a járóelőeknek.

Töknapokat ünnepeelve, városom
híres lett világszerte.

És még egy szép dologról
ismert Nagykikinda,
hisz ő lett a baglyok
kedvenc városa.

Szülővárosomról mindig
szívesen beszélnek,
mert hozzá fűznek
a legszebb emlékek.

Varga Viktor V/2, Fejős Klára Á.I.

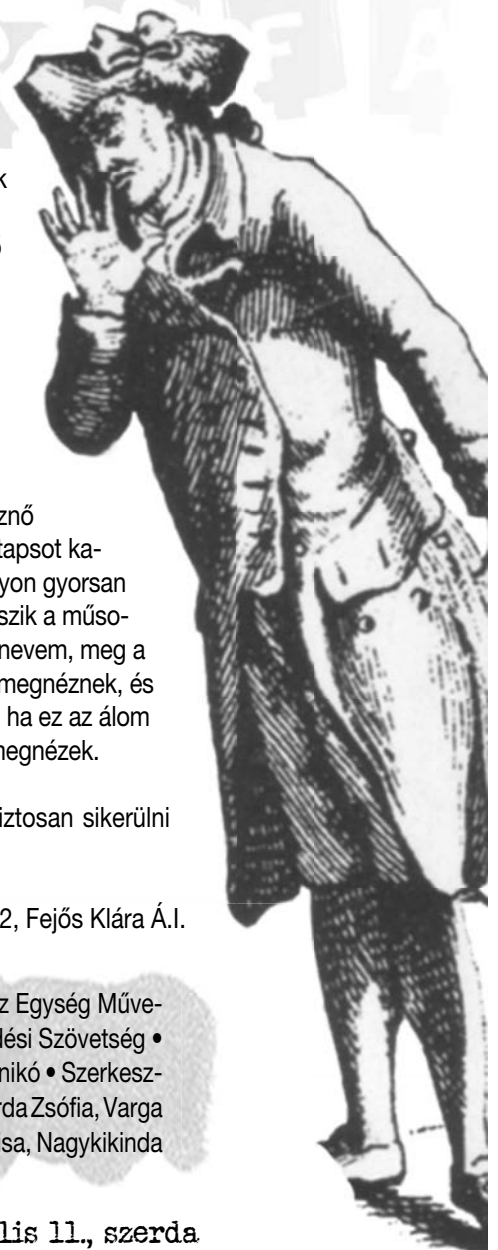
Színész szeretnék lenni

Mindig, amikor megkérdezik
tőlem, hogy mi leszek, ha nagy
leszek, én azt felelem, színész
vagy énekes.

Néha elképzelem, hogy egy
nagy színház színpadán állok
szép, hosszú ruhában. A ha-
jam meg van igazítva, az ajkaim
tűzpirosra vannak festve. Nagyon
sok néző jön el, mert híres színész
vagyok. Mikor meghajolok, nagy tapsot ka-
pok, még virágot is. A jegyek nagyon gyorsan
elkelnek, mert az embereknek tetszik a műso-
rom. Az újságban is benne van a nevem, meg a
tévében is szerepelek. A szüleim megnézik, és
nagyon büszkék rám. Szeretném, ha ez az álom
valóra válna, ezért sok előadást megnézek.

Ha nagyon igyekszem, így biztosan sikerülni
is fog.

Novák Vanessza III.2, Fejős Klára Á.I.

Impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIII. Találkozójának színlapja • Kiadja az Egység Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Bicskei Anikó munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita • Munkatársak: Gázsó Orsolya, Raffai Telečki Ágnes, Sutus Áron, Szerda Zsófia, Varga Tamás • A rendezvény megőrkítéséért felel: Gázsó Orsolya és Szerda Zsófia • 2018 áprilisa, Nagykikinda